

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ
МОВНИЙ ВІДДІЛ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ЗАОЧНОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МЕТОДИКА ТА СПЕЦИФІКА ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У
ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ»

30 листопада 2023 року

Харків 2023

УДК 811.111

Затверджено рішенням мовного відділу Національної академії Національної гвардії України (протокол №14 від 01.12.2023)

Організаційний комітет:

Ілля ЯЩЕНКО, начальник мовного відділу Національної академії Національної гвардії України, підполковник (голова).

Майя СЕРГІЄНКО, старший викладач служби мовної підготовки мовного відділу Національної академії Національної гвардії України.

Дмитро ОДЕРІЙ, старший викладач служби мовної підготовки мовного відділу Національної академії Національної гвардії України, майор.

Ольга СЕРГІЄНКО, викладач служби мовного тестування мовного відділу Національної академії Національної гвардії України.

Тези доповідей Всеукраїнської заочної науково-методичної конференції «Методика та специфіка викладання іноземних мов у закладах вищої освіти». Харків: Національна академія Національної гвардії України, 2023. 153 с.

До збірника увійшли тези доповідей Всеукраїнської заочної науково-методичної конференції «Методика та специфіка викладання іноземних мов у закладах вищої освіти» (30 листопада 2023 р.). Розраховано на науковців, науково-педагогічних та педагогічних працівників, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

Тези доповідей відтворені з авторських оригіналів.

За достовірність представлених матеріалів, дотримання авторського права, точність цитування, граматичні та стилістичні помилки відповідальність несуть автори.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ: НОВІТНІ ПІДХОДИ ТА ДОСВІД ЇХ ВПРОВАДЖЕННЯ.....	6
<i>Гаврилова Ірина Миколаївна</i> ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВИМІР НІМЕЦЬКИХ ПРИКАЗОК І ПРИСЛІВ'ЇВ У РОЗВИТКУ МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ.....	6
<i>Доманова Олена Василівна</i> НОВІТНІ МЕТОДИ ТА СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	7
<i>Квась Максим Євгенійович</i> ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ РОЗРОБКИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ДИСЦИПЛІНИ «СПЕЦІАЛЬНА МОВНА ПІДГОТОВКА» В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВИ.....	9
<i>Кобринець Ольга Станіславівна</i> ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	11
<i>Колосова Ольга Володимирівна</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ПІДВИЩЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС АУДИТОРНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ.....	13
<i>Кудрявцева Валентина Федорівна, Барсук Світлана Леонідівна, Фролова Олена Олександрівна</i> КЕРОВАНА САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ КОМПОНЕНТ НАВЧАННЯ.....	17
<i>Підлужна Ірина Андріївна</i> ЛЕКСИЧНИЙ ПІДХІД ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	20
<i>Радзівєвська Ольга Валеріївна, Приходько Софія Павлівна</i> ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОГО МЕТОДУ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	22
<i>Сергієнко Майя Станіславівна, Цибулько Людмили Григорівна</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛЕКСИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ НА БАЗІ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ.....	24
<i>Сергієнко Ольга Олександрівна</i> НАЙПОПУЛЯРНІШІ ТА НАЙЕФЕКТИВНІШІ ПІДХОДИ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	27
<i>Siechka Svitlana</i> THE PECULIARITIES OF THE FICTION FILMS USE FOR THE DEVELOPMENT OF COMMUNICATIVE SKILLS OF HIGHER SCHOOL STUDENTS.....	29
<i>Тихонова Наталія Василівна</i> ЗАСТОСУВАННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ ДЛЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	32
<i>Ципіна Діана Савеліївна</i> ФАКТОРНИЙ АНАЛІЗ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ МАГІСТРАТУРИ.....	34
РОЗДІЛ 2. ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ТА МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ (КУРСАНТІВ/СТУДЕНТІВ).....	37
<i>Вакулова Ірина Василівна</i> ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНСТРУМЕНТ УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ.....	37
<i>Ємельяненко Ганна Дмитрівна, Маслоva Юлія В'ячеславівна</i> ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР В ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ОСВІТИ І НАУКИ.....	41
<i>Kumpan Svitlana, Strilets Larysa</i> ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN LANGUAGE TEACHING AS A REQUIREMENT OF EDUCATION 4.0.....	44
<i>Radchenko Iryna</i> DIGITAL LITERACY FOR TEACHERS AND FUTURE PROFESSIONALS: TRAINING AND DEVELOPMENT.....	46
<i>Романова Оксана Олександрівна</i> ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ОСВІТЯН ЗАСОБАМИ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	47
<i>Sazanova Larysa, Kochyn Vladyslav</i> CHALLENGES OF THE CENTURY: DIGITAL COMPETENCE AS VITAL TEACHERS' AND STUDENTS' SKILLS.....	51
РОЗДІЛ 3. АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ.....	55
<i>Антонян Ірина Михайлівна</i> ПРОБЛЕМНІ СИТУАЦІЇ ЯК МЕТОД НАВЧАННЯ ГОВОРІННЮ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	55

Результат таких зусиль має бути підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних впевнено опанувати мовні навички та застосовувати їх у професійній діяльності.

Література:

1. Вітченко А.О., Осьодло В.І. Розвиток системи вищої військової освіти України в контексті сучасних трансформаційних змін: Наука і оборона [Електронний ресурс]. URL: <http://nio.nuou.org.ua/article/view/179799> (дата звернення: 06.09.2023).
2. Про освіту. Закон України від 02.07.2023 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо військової освіти та науки» від 17.12.2021 № 1986-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1986-20#Text>.
6. Бондар С.М., Єгорова Н.Н., Орач Ю.В. Фреймова репрезентація знань як спосіб підвищення ефективності викладання англійської мови для курсантів нелінгвістичних спеціальностей // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Між предметні зв'язки: Наукові дослідження. Пошуки: зб. наук. пр. / Харківський національний університет ім. В.Н.Каразіна, 2006. – С.26-31.
7. Юцкевич О.П. Проблеми викладання англійської мови професійного спрямування [Електронний ресурс]. URL:<http://studentbooks.com.ua/content/view/144/46/1/35>.

*Кобринець Ольга Станіславівна
Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця,
м. Харків, Україна*

ФАКТОРИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Всім відомо, що володіння мовою іншої культури є ключовим елементом комунікації. Вивчення іноземної мови сприяє розвитку багатьох гарних якостей людей. Тут мова йдеться і про розширення кругозору, і про загальну освіченість, про емпатію і толерантність, а також робить процес спілкування позитивним.

Дослідження процесу міжкультурної комунікації між представниками різних країн, культур, релігій є наразі дуже важливим і цікавим, оскільки воно об'єднує аспекти мовного навчання та соціальну складову, сприяє розвитку міжкультурної чутливості.

Сьогодні, коли багато українців залишили свої домівки і опинилися перед нагальною необхідністю за короткий проміжок часу інтегруватися в іншомовне суспільство, знайти роботу, облаштувати свій побут, вивчити на належному рівні іноземну мову прийняти звичаї іншої країни, зрозуміти ментальність її жителів, нам здається доцільним поговорити про фактори, які сприяють

покращенню міжкультурної комунікації не тільки у процесі викладання іноземних мов, а взагалі у самому широкому сенсі.

Культурний шок, депресія, пригнічення, погане самопочуття – це ті сумні сучасні реалії, які демонструють нам, наскільки важливо опанувати іноземними мовами під час навчання в школі і у закладах вищої освіти та володіти хоча б мінімальною країнознавчою інформацією про ті країни, в яких говорять цією мовою.

Міжкультурну комунікацію слід розглядати як сукупність різноманітних форм відносин і спілкування між індивідами і групами, які належать до різних культур. Процес міжкультурної комунікації є специфічною формою діяльності, яка не обмежується лише знаннями з іноземних мов, а вимагає також знань з матеріальної і духовної культур інших народів, релігій, цінностей, етичних установок, світоглядних уявлень і т. ін., які в сукупності визначають модель поведінки партнерів у процесі комунікації. Цю науку було започатковано лише в середині ХХ століття у США. Її поява була зумовлена практичною необхідністю подолати труднощі у спілкуванні із представниками інших культур для більш вдалого ведення бізнесу між країнами. Ця досить молода наука містить у собі величезний потенціал для покращення ефективності спілкування між представниками різних країн та сприяє процесу навчання іноземним мовам.

Отже, розглянемо основні фактори, які впливають на покращення ефективності міжкультурного спілкування:

1. Вивчення культури. Мається на увазі обізнаність у плані країнознавчого аспекту. Оволодіння мовою та успішне спілкування з представниками інших країн неможливо без ознайомлення з базовими поняттями їхньої культури, традицій, особливостями етикету, історії, системи цінностей. Різні культури можуть мати відмінні норми стосовно взаємодії між представниками різних статей, привітання, формалітетів, використання імен, тощо. Урахування цих соціокультурних особливостей допомагає краще зрозуміти цінності та точку зору співрозмовника, уникнути конфліктів.

2. Вивчення мови. Розуміння і використання мови є критичним елементом міжкультурної комунікації. Мовні бар'єри можуть стати перешкодою для успішних перемовин і навіть звичайного спілкування на побутовому рівні. Тут потрібно враховувати і акцент, і діалектизми, і реєстри мови, які можуть впливати на сприйняття повідомлень від співрозмовника.

3. Невербальна комунікація. Жести, міміка, пози, рухи, тональність голосу та інші форми невербальної комунікації можуть мати різне тлумачення в різних культурах та країнах. Правильне сприйняття цих сигналів допомагає уникнути непорозумінь. Виходячи з цього пункту можна говорити про адаптацію стилю спілкування.

4. Відкритість і емпатія. Спілкування з представниками інших країн та вивчення іноземних мов взагалі, ознайомлення з іншими культурами і релігіями робить нас усіх більш відкритими до нових ідей та поглядів, розширює наш кругозір, вчить толерантності і емпатії, сприйняттю інших точок зору. Треба бути готовим до того, що представники інших країн можуть невірно трактувати якісь речі або нестандартно реагувати на певну ситуацію, зважаючи на власну

культуру. Тому так важливо намагатися побачити ситуацію з погляду іншої людини, відчути, які емоції та думки можуть спричинити певні події чи слова.

5. Уважність, повага, питання та уточнення. Для вдалої комунікації нам потрібно не тільки уважно слухати співрозмовника та відноситися до нього з повагою, але й не соромитися ставити запитання або уточнення, якщо ми чогось не розуміємо, говорити ясно, чітко та конкретно. Необхідно перевіряти, чи вірно вас зрозумів співрозмовник і уточнювати за потреби. Це сприяє встановленню довіри та покращує взаєморозуміння.

6. Уникання стереотипів. Цей пункт безпосередньо пов'язаний з першим, бо стосується тонкощів країнознавчого аспекту. Різниця в культурних цінностях і нормах може впливати на спосіб сприйняття та інтерпретацію інформації. Для того, щоб відійти від «ярликів», кліше, шаблонних стандартів мислення та з метою уникнення непорозумінь, треба дізнатися якомога більше про конкретну культуру, усвідомити та сприйняти її відмінності та особливості.

7. Спостереження та навчання. Цей пункт виходить з четвертого та п'ятого, бо тут йдеться про самонавчання та самовдосконалення через спілкування, спостереження та активний діалог з представниками інших культур. На відмінності між людьми потрібно дивитися як на можливість збагачення, а не як на перешкоду. Чим вищий рівень освіти та інтелектуальний розвиток співрозмовників, тим більше запорука успіху їхнього спілкування. Завжди необхідно розвивати свої навички міжкультурної комунікації, брати участь у тренінгах, читати літературу та обмінюватись досвідом із колегами.

Зважаючи на події останніх років, окремо хочеться виділити **політичний та історичний контексти** у міжкультурній комунікації. Усі учасники міжкультурної комунікації повинні дотримуватися політкоректних висловів, дипломатії та уникати упередженого ставлення до співрозмовника.

Таким чином, враховуючи вище перелічені фактори, можна покращити якість свого міжкультурного спілкування і досягти більшого взаєморозуміння та успіху у спільних проектах і взаємодії з представниками інших культур. Цей стислий нарис є схематичним, він не претендує на повноту висвітлення проблеми та потребує деталізації у наших наступних роботах, адже містить великий потенціал для дослідження.

Колосова Ольга Володимирівна

*Бахмутський фаховий коледж транспортної інфраструктури,
м. Бахмут, Україна*

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ ПІДВИЩЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС АУДИТОРНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Англійська мова все ширше набуває ролі засобу міжкультурного спілкування, її статус має тенденцію до постійного зростання. Володимир Зеленський подав законопроект «Про застосування англійської мови в Україні». Він передбачає закріплення статусу англійської як однієї з мов спілкування у країні, а народні депутати підтримали відповідний законопроект у першому читанні.